

ADAM ZADROGA

Sekcja Teologii Moralnej KUL

e-mail: adam.zadroga@kul.pl

DOI: <https://doi.org/10.18290/rt.21683-10>

NAUCZANIE EWANGELICKO-LUTERAŃSKIE
NA TEMAT LUDZKIEJ PRACY

KS. JANUSZ PODZIELNY, *Praca ludzka w ujęciu ewangelickiej (luterańskiej) etyki teologicznej* [seria: Opolska Biblioteka Teologiczna 171], Opole: Redakcja Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO 2020, ss. 232.

Ludzka praca stanowi przedmiot zainteresowania wielu dyscyplin naukowych, gdyż jest ona tak wielowymiarowym fenomenem, że wymaga analiz pod różnymi względami. Dlatego też w literaturze przedmiotu można spotkać liczne publikacje poświęcone temu zagadnieniu, które są rezultatem badań przeprowadzonych m.in. w ramach medycyny, socjologii, ekonomii, zarządzania czy także filozofii lub teologii. Ze względu na to, że praca jest jednym z podstawowych wymiarów ludzkiego działania, domaga się także poważnej refleksji etycznej. W tym kontekście za niezwykle cenne należy uznać wszelkie próby spojrzenia na pracę z punktu widzenia określonej tradycji religijno-moralnej. W ten nurt badawczy wpisuje się monografia przygotowana przez ks. Janusza Podzielnego, która jest efektem jego poszukiwań teologicznomoralnych, realizowanych w duchu dialogu ekumenicznego. Zaprezentowana w książce problematyka przedstawia nauczanie ewangelicko-luterańskie na temat pracy człowieka.

Głównym celem badawczym recenzowanej rozprawy jest ukazanie zagadnienia pracy człowieka w ujęciu etyki charakterystycznej dla Kościołów ewangelicko-luterańskich. Realizując tak sformułowane zadanie, Autor odwołuje się do typowych dla tego wyznania chrześcijańskiego źródeł, tj. Biblii, pism Ojca Reformacji – Marcina Lutra wraz z księgami wyznaniowymi luteranizmu oraz współczesnych dokumentów Kościołów ewangelickich (przede wszystkim Ewangelickiego Kościoła w Niemczech). Ponadto, mając świadomość istotnej cechy protestantyzmu, wyrażającej się w postaci różnorodności ujęć teologicznych, ks. Podzielnny zilustrował ewangelicki namysł nad pracą przez odwołanie się do nauczania czterech wybranych teologów i etyków ewangelickich (Ritschla, Bartha, Sölle, Brakelmanna). Należy podkreślić, że pomimo wykorzystania tak różnorodnych materiałów źródłowych oraz licznych opracowań pomocniczych, cała treść monografii, dzięki przemyślanemu układowi poszczególnych części tematycznych, jest spójna, przejrzysta i logiczna. Lekturę ułatwia również poprawny stylistycznie, klarowny i precyzyjny język. Warto też zaznaczyć, że po

każdej większej części książki Autor umiejętnie streszcza i podsumowuje przeprowadzony dyskurs, co pozwala w syntetycznym ujęciu jeszcze raz prześledzić najistotniejsze treści i wnioski.

W pierwszym rozdziale monografii ks. Podzielny w kompetentny sposób dokonuje wartościowej, pogłębionej analizy pracy z perspektywy biblijno-teologicznej. Ciekawe i cenne poznawczo są jego rozważania egzegetyczne z licznymi odwołaniami do terminów używanych w oryginalnych językach Biblii. Dzięki temu uzyskujemy bardzo kompetentnie przedstawioną biblijną i teologiczną wizję pracy. Drugi rozdział książki koncentruje się wokół społeczno-etycznego nauczania Marcina Lutera. Autor rekonstruuje przesłanie ewangelickiej etyki teologicznej odnośnie do ludzkiej pracy, odwołując się do licznych pism Ojca Reformacji, które nadają refleksji teologiczno-etycznej ewangelicyzmu pewien specyficzny profil, a także do ksiąg wyznaniowych luteranizmu. Znaczące jest tu również ukazanie szerszych uwarunkowań tego nauczania – ówczesnej katolickiej nauki społecznej na temat pracy i osobistych doświadczeń gospodarczych Reformatora z Wittenbergi. Trzeci rozdział zawiera omówienie czterech znaczących koncepcji teologiczno-etycznych pracy ludzkiej w ramach ewangelicyzmu: Ritschla, Bartha, Sölle, Brakelmana. Publikacje tych autorów uznaje się za znaczące w aktualnej debacie na temat etosu pracy w ewangelicyzmie. Następnie ks. Podzielny przedstawia współczesny głos Kościoła w sprawie problematyki ludzkiej pracy – ewangeliczne dokumenty kościelne na temat pracy i gospodarki.

Dokonując całościowej oceny wartości merytorycznej recenzowanej książki, należy stwierdzić, że jej szczególnym walorem jest syntetyczna prezentacja ewangelicko-protestanckiego ujęcia ludzkiej pracy. Przeprowadzony przez Autora dyskurs w duchu etyki teologicznej pozwala zauważyć, jak cenne dla postępu naukowego, procesu ekumenicznego, a także integralnego rozwoju każdej osoby ludzkiej są badania uwzględniające teologicznomoralną perspektywę badawczą. Zaprezentowane w książce wyniki poszukiwań naukowych ks. Janusza Podzielnego stanowią bowiem pobudzający do refleksji wkład do rozważań nad tym, jak ważna w procesie odkrywania prawdy o najgłębszym sensie ludzkiej pracy jest otwartość na myślenie w kategoriach etycznych i teologicznych.